

SIVILOMBUDET

HUMAN CARE UNG AS
Kjøita 25
4630 KRISTIANSAND S

Vår referanse
2022/5681

Deres referanse

Vår saksbehandler
Mette Jansen Wannerstedt

Dato
12.10.2023

Sivilombudets svar på oppfølging fra Humana Kristiansand

Sivilombudet mottok 7. september 2023 tilbakemelding om hvordan Humana Kristiansand har fulgt opp anbefalingene som ble gitt i rapport etter Sivilombudets forebyggingsenhets besøk til flere av institusjonens avdelinger i januar 2023.

Hovedfokuset for besøket var barn som bor alene med voksne på institusjon. Under våre tidligere besøk til mindre barnevernsinstitusjoner har vi sett at å bo alene med ansatte, kan være en god og ønsket løsning for noen ungdommer. Vi har imidlertid også funnet at det å bo alene på institusjon gjør barn mer utsatt for brudd på sine grunnleggende rettigheter.

Vi merker oss at Humana har utviklet en rutine som spesielt tar for seg hvordan ledelse og ansatte skal jobbe når barn bor alene med voksne, både i avdelingene og i arbeidet med rapportering til og i møter med oppdragsgiver. Rutinen ser ut til å ta for seg flere av de risikomomentene som kan oppstå når barn bor alene, blant annet risiko for sosial isolasjon. Muligheten for medvirkning er også adressert i rutinene.

Tilbakemeldingene gjør det på en del andre punkter vanskelig å forstå hvilke konkrete oppfølgingstiltak som er iverksatt for å følge opp anbefalingene. Nedenfor følger ombudets merknader på disse punktene. Der vi ber om ytterligere informasjon, er dette uthevet.

1. Beskyttelse mot vold og overgrep

Som oppfølging av anbefalingene om å beskytte ungdom mot overgrep oppgir Humana Kristiansand at de har utviklet en ny rutine i etterkant av besøket som er lagt inn i deres kvalitetssystem. Vi har fått oversendt rutine «Forebygge og håndtere overgrep» datert 21. februar 2023.

Rutinene er omfattende og omhandler både forebygging og hva som skal gjøres ved mistanke om at en ungdom har blitt utsatt for overgrep fra ansatte, andre ungdom eller utenforstående.

Vi kan imidlertid ikke se hvilke tiltak Humana Kristiansand har satt i gang for å sikre at de ansatte kjenner til rutinene og at den iverksettes. Vi kan heller ikke se at det er beskrevet

tiltak for å sikre at barn i institusjon selv trygt kan varsle om overgrep, og at de informeres om dette, som anbefalt i besøksrapporten.

Ombudet understreker betydningen av at ungdom plassert i institusjon får informasjon om hvordan de selv trygt kan varsle en voksen om eventuelle overgrep.

Vi ber om informasjon om hvordan institusjonen vil sikre at rutinen gjøres kjent blant ansatte og om hvordan anbefalingen om trygg varsling for barn og unge er fulgt opp.

2. Omfang og dokumentasjon av tvang

Det kommer ikke klart fram hvordan Humana Kristiansand har fulgt opp anbefalingen om at ungdommenes rettsikkerhet må ivaretas fullt ut når det er brukt tvang, og at vedtak og protokoller inneholder korrekt og grundig informasjon.

Humana Kristiansand viser i sitt svar til Statsforvalterens kontroll med tvangsprotokoller ved tilsyn. Vi vil understreke at institusjonene har et selvstendig ansvar for at rettsikkerheten til ungdommene som bor hos dem ivaretas og at vedtak og protokoller oppfyller lovens vilkår.

Mangelfull dokumentasjon og vedtaksføring ved tvangsbruk er et brudd på barn og unges rettsikkerhet, blant annet fordi det svekker deres mulighet til å klage. Det hindrer også at barneverntjenesten og tilsynsmyndighetene får oversikt over hvor mye tvang et barn utsettes for, og det gjør det vanskelig for interne og eksterne kontrollorganer å utføre sine oppgaver. Videre vil vi understreke at et godt utformet vedtak er svært viktig for at den vedtaket gjelder, så tidlig som mulig må få anledning til å forstå begrunnelsen som ligger til grunn og ha et tilstrekkelig grunnlag for en eventuell klage. Dette krever at det skriftlige vedtaket er godt begrunnet.

Vi ber om en utdyping av hvordan Humana Kristiansand vil følge opp denne anbefalingen.

3. Plikten til å forebygge bruk av tvang

Vi merker oss at institusjonen oppgir at vikarer og fastansatte skal ha samme opplæring når det gjelder forebygging av tvang og bruk av fysisk tvang, og at nyansatte og vikarer vil få kurs slik at disse får den samme opplæringen som de andre ansatte hos Humana. Humana Kristiansand har tre sertifiserte TKH- trenere, som skal undervise ved alle avdelinger to ganger pr år. Det trekkes også fram at TKH-opplæringen inneholder en teoretisk bolk der det undervises i å se det bakenforliggende, triggere og hvordan unngå tvangs bruk.

Vi kan imidlertid ikke se hvordan Humana Kristiansand har fulgt opp anbefalingen om en helhetlig evaluering der barn utsettes for mye tvang i løpet av kort tid.

Vi ber om at institusjonen redegjør for oppfølgingen av denne anbefalingen.

4. Bruk av fysisk tvang

Humana Kristiansand viser her til samme oppfølging som for anbefalingen som gjelder plikten til å forebygge bruk av tvang.

Intuisjonen har ikke besvart konkret hvordan anbefalingen om å sikre at fysisk tvang alltid utføres på en forsvarlig måte og aldri slik at luftveiene blokkeres, blir fulgt opp. Ombudet minner om rapportens funn om bruk av fysisk makt og nedleggelse av ungdom.

Vi ber om en konkret redegjørelse for hvordan Humana Kristiansand følger opp anbefalingen om at «Institusjonen bør sikre at fysisk tvang alltid utføres på en forsvarlig måte og aldri slik at luftveiene kan bli blokkert».

Vi ber om en tilbakemelding fra Humana Kristiansand på de etterspurte punktene innen **1. desember 2023**.

For sivilombudet

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Mette Jansen Wannerstedt
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner, og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I AGDER	Postboks 504	4804	ARENDAL
BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEDIREKTORATET	Postboks 2233	3103	TØNSBERG
BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN	Postboks 2233	3103	TØNSBERG
REGIONKONTOR SØR			
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET	Postboks 8036	0030	OSLO
	DEP		